

Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за таксите за използване на летищата за обществено ползване и за аеронавигационно обслужване в Република България, приета с Постановление № 280 на МС от 1998 г.

Информация

Откриване / Приключване: 21.02.2024 г. - 21.03.2024 г. Неактивна

Номер на консултация: #8591-K

Област на политика: Транспорт

Тип консултация: Акт на Министерския съвет

Вносител: Министерство на транспорта и съобщенията

Тип вносител: Национално

С проекта на постановление се предлага актуализиране на размерите на летищните такси, събирани от ползвателите на летище Варна и на летище Бургас, съгласно Приложение № 2 към Наредбата.

Видовете такси, които се събират в летищата за обществено ползване в Република България са определени в чл. 120, ал. 1 на Закона за гражданското въздухоплаване (ЗГВ).

Съгласно чл. 122, ал 1 от ЗГВ, Министерският съвет по предложение на министъра на транспорта и съобщенията определя с наредба размера на таксите, реда и случаите, при които те се събират (с изключение на летището, попадащо под обхвата на Директива 2009/12/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2009 г. относно летищните такси). Конкретният размер на таксите, събирани на летище Варна и летище Бургас, е определен в Приложение № 2 на Наредбата за таксите за използване на летищата за обществено ползване и за аеронавигационно обслужване в Република България.

Като концесионер и летищен оператор на гражданските летища за обществено ползване Бургас и Варна, съгласно Договора за концесия на гражданско летище за обществено ползване Бургас и гражданско летище за обществено ползване Варна, сключен на 10.09.2006 г. с Република България, представлявана от министъра на транспорта и съобщенията („Договор за концесия“/„Концесионен договор“), в сила от 10.11.2006 г., „Фрапорт Туин Стар Еърпорт Мениджмънт“ АД (ФТСЕМ АД) е оправомощено да събира летищните такси от въздушните превозвачи за срока на концесията, на основание чл. 120, ал. 1 и ал. 5, т. 2 от ЗГВ, и в съответствие с основното право на концесионера по чл. 2.1.2 от Договора за концесия, съобразно

разпоредбите на чл. 32 от същия.

Определянето на размера на летищните такси се извършва от концедента въз основа на принципа на покриване на разходите за регулираните дейности за съответния срок от Генералния план (текущият срок на Генералния план е периодът 2022-2026 г.). Концедентът има право да изменя летищните такси по всяко време, с писмено уведомление, отправено до концесионера, ако прогнозите и предварителните оценки, съдържащи се в одобрения Генерален план, не са обосновани при променени икономически условия в сектора, като концесионерът също има право да предлага такива промени. Съгласно предвиденото в чл. 32.2, абзац трети от Концесионния договор, размерът на летищните такси се съгласува по реда на чл. 34 от Концесионния договор, а концедентът осигурява изменянето и допълването на Наредбата за летищните такси, така че прилагането на съгласуваните летищни такси да бъде възможно винаги през срока на концесията.

Проектът е изготвен поради необходимостта от разрешаване на два основни проблема, налагащи предлаганото изменение и допълнение на подзаконовия нормативен акт, с който се определят летищните такси, идентифицирани, както следва:

Първият проблем е, че приходите от събираните такси на летище Бургас и летище Варна са недостатъчни, за да осигурят пълното възстановяване на извършените разходи, свързани с изпълнението на регулираните дейности на летищния оператор, в съответствие с основните принципи за определяне на размера на тези такси, предвидени в документи 9562 и 9082 на ИКАО и чл. 32.5 от Договора за концесия. Проблемът е резултат от едновременното негативно въздействие на външни фактори от извънреден характер, като пандемията от COVID-19 и свързаните с нея ограничения върху пътуванията по въздух, продължаващата война в Украйна и наложените санкции спрямо Русия и Беларус, както и на инфлационни и пазарни процеси, водещи до значително по-нисък от очаквания самолетен и пътнически трафик, респ. до намаление на приходите от регулирани дейности, паралелно с увеличаващите се оперативни разходи за експлоатацията на летищата. Съвкупността и едновременното въздействие през последните години на обективните фактори – спад на трафика, породен по причини, извън контрола на летищния оператор, увеличени разходи за обезпечаване експлоатацията на летищата, както и високо ниво на геополитическа и икономическа несигурност, водят до значителен отрицателен финансов резултат на регулираните дейности и определят необходимостта от предлаганото с проекта на акт изменение в посока на увеличение, на размерите на летищните такси, събирани на летище Бургас и летище Варна.

Недостигът на приходи от летищни такси поставя под риск ефективното изпълнение на поетите от концесионера задължения и ефикасното управление на двете летища, което налага изменението на летищните такси на летище Бургас и летище Варна до размер, съответстващ на размера на разходите за регулираните дейности, като с настоящото предложение за изменение и допълнение на наредбата се очаква концесионерът ФТСЕМ АД да покрие частично себестойността

на тази дейност, т. е. само оперативните си разходи (вкл. одобрените от концедента за периода на Генерален план 2022-2026 капиталови разходи), без разходния елемент „регулирана възвращаемост на собствен капитал“.

Вторият идентифициран проблем е, че възстановяването на трафика на летище Бургас и летище Варна до нивата от преди пандемията COVID-19 и последващото му развитие са пряко отражение на пазарната конкурентоспособност на летищния оператор. Той се нуждае от ефективни инструменти на маркетинговия микс, чрез които да насърчава авиокомпаниите да развиват нови маршрути, което от своя страна ще способства за затвърждаване на пазарните позиции на летище Бургас и летище Варна сред останалите летища в региона. При действащата наредба ФТСЕМ АД не разполага с един от доказалите своята ефективност инструменти, какъвто са стимулиращите отстъпки върху летищните такси. Те са утвърдена практика на почти всички летища в Европейския съюз, а в Република България са приложими на летищата в София, Пловдив и Горна Оряховица. Това поставя летищния оператор в по-неизгодна позиция спрямо конкурентите (конкурентни летища в региона) и ограничава ефекта на неговите усилия за стабилизиране и развитие на трафика, респ. увеличение на приходите както от регулирани дейности, така и от предлаганите на летищата търговски услуги.

Проектът е изготвен след осъществена кореспонденция между концесионера, Министерството на транспорта и съобщенията и Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ (ГД ГВА). Събрани и анализирани са подробни данни, таблични разчети и прогнози, в т. ч. предложената от дружеството програма за стимулиране на развитието на трафика. Обсъдени са прогнозите, предварителните оценки и предвидените разходи за регулирани дейности за оставащия срок от генералния план. В хода на изготвяне на проекта концесионерът е провел обсъждане на предложенията с ползвателите на двете летища и им е предоставил информация относно променената прогноза за трафика за периода на Генерален план 2022-2026 и непреодолимите външни влияния, довели до необходимостта от тази промяна. На ползвателите са разяснени също механизмът и основните предположения, използвани при определяне на новия размер на таксовите единици, който би позволил на летищния оператор да покрие почти изцяло оперативните разходи за регулираните дейности (вкл. концесионните възнаграждение), с изключение на размера на регулираната възвращаемост на собствения капитал. На ползвателите са предоставени финансови данни за очаквания ефект върху приходите, разходите и нетния резултат, който остава отрицателен дори и при предложените увеличени такси. Представена е и новата Програма за стимулиране развитието на трафика.

Разработената Програма за стимулиращи отстъпки, включена в проекта на постановление, не попада в приложното поле на понятието за държавна помощ, тъй като предвидените в нея стимулиращи отстъпки за авиационните оператори са определени по обективни критерии: брой заминали пътници в месеците извън активния сезон; нов целогодишен или сезонен маршрут, необслужван в предходната година; минимална честота и продължителност на опериране по маршрута. Програмата има тригодишен период на прилагане, а предвидените

отстъпки са в намаляващ размер за всяка следваща година от периода.

Програмата за стимулиращи отстъпки е въведена чрез изменение на т. 4 от Приложение № 2 на Наредбата – в създадената т. 7. В частта за стимулиращите отстъпки не се съдържа селективност по отношение на отделни превозвачи, към които същите са насочени, и такава не се предполага, тъй като стимулиращите отстъпки ще бъдат достъпни за всички ползватели на летищата (настоящи и потенциални), при наличие на съответствие с посочените в програмата обективни критерии. В този смисъл предложената програма за стимулиращи отстъпки е конкретна и зависи само от достигнатите от съответния въздушен превозвач показатели.

Конкретните цели, които се поставят с предложените промени в подзаконовия нормативен акт са:

Цел 1: Навременно и ефикасно осъществяване на капиталови инвестиции в подобрения на летищната инфраструктура и подмяна на оборудване за регулираните дейности, заложи в Генерален план 2022-2026 – общо 73.1 милиона евро (31.2 милиона евро за летище Варна и 41.9 милиона евро за летище Бургас), чрез изменение на летищните такси на летище Варна и летище Бургас до размер, съответстващ на размера на разходите за регулираните дейности.

Цел 2: Намаление на загубата от регулираните дейности за периода на Генерален план 2022-2026 – общо 18.7 милиона евро (6,2 милиона евро за летище Варна и с 12,5 милиона евро за летище Бургас), което би осигурило възможността летищният оператор да покрие почти изцяло оперативните си разходи за текущия срок на Генералния план, без да покрива разходния елемент „регулирана възвращаемост на собствения капитал“, чрез изменение на летищните такси на летище Варна и летище Бургас до размер, съответстващ на размера на разходите за регулираните дейности.

Цел 3: Повишена конкурентоспособност на летище Варна и летище Бургас на международния пазар и подобрена въздушна свързаност на Черноморския регион чрез въвеждане на Програма от стимулиращи отстъпки, предвиждаща постигането на увеличен брой опериращи авиокомпани в края на периода на Генерален план 2022-2026 спрямо първата година от него: 13 новопривлечени въздушни превозвачи за летище Варна и 9 за летище Бургас.

Цел 4: Ускорено възстановяване и стабилизиране на летищния трафик, подпомогнато от въвеждането на Програма от стимулиращи отстъпки – ръст в края на периода на Генерален план 2022-2026 спрямо първата година от него: (а) пътнически поток – 36% за летище Бургас, 59% за летище Варна; (б) самолетодвижения – 27% за летище Бургас, 51% за летище Варна.

Измененията и допълненията, които се предвиждат с проекта на акт в Приложение № 2 от наредбата, са в следните две насоки:

1. Увеличаване размера на таксите: кацане, паркинг, обслужване на пътници и такса сигурност. Въвежда се такса за сигурност за въздухоплавателни средства, които не превозват пътници (изцяло товарен, технически или друг вид полет без пътници на борда);
2. Въвежда се програма от стимулиращи отстъпки за възстановяване и развитие на трафика.

Очакваните резултати от приемането на проекта на акт са: благоприятно отразяване върху финансовата стабилност на летищния оператор, като съобразно финансовите разчети съществено ще се намали отрицателният финансов резултат на регулираните дейности на ФТСЕМ АД за периода на Генералния план 2022-2026 г. – до 34,8 милиона евро спрямо 50,5 милиона евро.

Проектът ще подпомогне летищния оператор да постигне регламентирания в концесионния договор баланс между реално извършваните оперативни разходи за нормалната експлоатация и управление на летище Варна и летище Бургас, от една страна, и от друга – получаваните приходи от летищни такси за регулираните дейности.

Предложеният проект се основава на ценова стратегия при оперирането и управлението на двете летища, базирана върху актуализирани спрямо пазарната реалност размери на летищните такси и включваща програма от стимулиращи отстъпки. С това проектът ще способства за изпълнение на целите за стабилизиране и увеличаване на обема на пътническия и самолетния трафик в дългосрочен план.

С приемането на проекта се очаква постигането на положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

1. Ще се постигне ускорено възстановяване и последващо развитие на летищния трафик, генериращ приходи от регулираните дейности на концесионера, които да са съпоставими с разходите за тези дейности.
2. За концедента (Министерския съвет на Република България) ще се гарантира положително въздействие от приемането на проекта на акт, изразяващо се в ежегодно увеличение на приходите в държавния бюджет от заплащания увеличен размер на Годишното концесионно възнаграждение, дължимо от концесионера, чийто размер е пряко обвързан с очакваното увеличение на приходите на оператора от всички летищни такси, в резултат на предлаганото изменение на таксите по Приложение № 2 от Наредбата. В допълнение се очаква концедентът да получава в срок уговореното в Концесионния договор изпълнение по инвестиционната програма за развитието на летищната инфраструктура за срока на действащия Генерален план.
3. Ще се постигне повишаване на икономическите резултати на летищния оператор и ще се гарантира необходимото качество и ниво на обслужване, безопасност и сигурност, което ще повиши и удовлетвореността на въздушните превозвачи и крайните потребители – пътниците.

4. При въвеждането на програмата от стимулиращи отстъпки ползвателите на летище Бургас и летище Варна ще могат да се възползват от облекчения, които ще се прилагат ex lege на всяко от летищата, като по този начин ще се подобри привлекателността на дестинациите и ще започнат да се развиват въздушни маршрути до нови региони на света.
5. Увеличеният брой опериращи авиокомпании, самолетодвижения и пътници ще доведат до икономия от мащаба и до положителен ефект както за новите, така и за действащите превозвачи, доколкото фиксираните разходи на летищния оператор ще се разпределят върху по-голям брой таксови единици, позволяващо запазване на нивата на таксите за бъдещ период.
6. За крайните потребители положителният ефект се изразява в удовлетвореността им като цяло от повишаването на качеството на обслужване на двете летища и от потенциално разширения обхват на дестинациите, от които биха се възползвали при планиране и осъществяване на пътуванията си. Този ефект би се проявил при постигане на посочените цели и включването на нови маршрути до близки и далечни дестинации в полетните разписания.
7. Туристическата индустрия и съпътстващите я отрасли на икономиката ще бъдат стимулирани от ръста на чуждестранните посетители в сравнение с настоящите резултати.
8. Цялостни положителни последици върху икономическия растеж и заетостта в региона, обслужван транспортно от летищата Бургас и Варна и ще допринесе за подобряване на условията за инвестиции, търговските връзки, туристическия обмен и бизнес средата.

В съответствие с чл. 26, ал. 2-4 от Закона за нормативните актове и в изпълнение на чл. 35, ал. 2, т. 7 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, проектът на постановление, мотивите, съгласуваната частична предварителна оценка на въздействието на проекта на нормативен акт и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ в Администрацията на Министерския съвет са публикувани на интернет страницата на Министерството на транспорта, и съобщенията и в Портала за обществени консултации на Министерския съвет. На заинтересованите лица е предоставена възможност да се запознаят с проекта на постановление и съпровождащите го документи и да представят писмени предложения или становища в 30-дневен срок от публикуването им.

Лице за контакт:

Мариана Кирилова

Главен експерт

Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация"

Телефон: 02/ 948 80 79

E-mail: mkirilova@caa.bg

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на транспорта и съобщенията

Адрес: София, София , ул. Дякон Игнатий № 9

Електронна поща: mail@mtc.government.bg

Документи

Пакет основни документи:

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

История

Начало на обществената консултация - 21.02.2024

Приключване на консултацията - 21.03.2024

Справка за получените предложения

Справка или съобщение.

Окончателен акт на Министерския съвет
